

Силабус
освітнього компонента «Норми
сучасної української літературної мови»

Назва освітнього компонента	Норми сучасної української літературної мови
Інформація про освітній компонент	Галузь знань 01 Освіта/ Педагогіка Спеціальності 012 Дошкільна освіта, 013 Початкова освіта, 014.13 Середня освіта (Музичне мистецтво), 231 Соціальна робота, 014.11 Середня освіта (Фізична культура) Ступінь передвищої освіти - фаховий молодший бакалавр, молодший спеціаліст Вибірковий Рік підготовки другий, семестр 4 Залік
Тривалість курсу	60 годин (2 кредити) один семестр (2 год. на тиждень)
Цілі та Очікувані результати навчання	Мета викладання освітнього компонента: сформувати у здобувачів освіти систематизовані знання про норми сучасної української літературної мови та удосконалити навички їх вживання. Основні завдання вивчення освітнього компонента Основними завданнями є: – сформувати в здобувачів освіти уявлення про сучасну українську літературну мову як нормовану мову; – систематизувати, розширити й закріпити знання з орфографії та пунктуації української літературної мови; – допомогти оволодіти орфографічними та пунктуаційними нормами сучасної української мови; – сприяти виробленню навичок грамотного письма; – допомогти оволодіти орфоепічними, акцентуаційними, лексико-фразеологічними, морфологічними, стилістичними нормами сучасної української літературної мови; – ознайомити здобувачів освіти із довідковими джерелами, до яких необхідно звертатися для постійного вдосконалення культури мови й мовлення; – виховувати культуру усного та писемного мовлення в здобувачів освіти. Очікувані результати: Вивчення курсу спрямоване на формування таких <i>компетентностей</i>:

1. Здатність вирішувати типові спеціалізовані задачі в галузі філології та педагогіки у процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної та психолого-педагогічних наук і характеризується комплексністю та невизначеністю умов, здатність нести відповідальність за результати своєї діяльності та контролювати інших осіб у певних ситуаціях **(ІК)**;
2. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні **(ЗК)**;
3. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя **(ЗК)**;
4. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями **(ЗК)**;
5. Уміння бути критичним і самокритичним **(ЗК)**;
6. Здатність розвивати когнітивні, психомоторні, поведінкові механізми – пам'ять, увагу, критичне ставлення, почуття відповідальності та ін. **(ЗК)**;
7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу **(ЗК)**;
8. Здатність вільно спілкуватися з професійних питань державною мовою усно і письмово, використовувати її для організації ефективної комунікації та навчання **(ФК)**;
9. Здатність оволодіти нормами української літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності **(ФК)**.

Вивчення курсу спрямоване на досягнення таких ***програмових результатів навчання:***

1. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефхівцями державною мовою усно й письмово, використовувати її для організації ефективної міжкультурної комунікації **(ПРН)**.
2. Знати норми сучасної української літературної мови та вміти застосовувати їх у практичній діяльності **(ПРН)**.
3. Використовувати українську мову в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя **(ПРН)**.
4. Використовувати в професійній діяльності знання з теорії орфографії та пунктуації та практичні навички **(ПРН)**.

	5. Знати принципи, технології і прийоми створення усних письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною мовою (ПРН). 6. Зауважувати, аналізувати та диференціювати орфоепічні, акцентуаційні, лексичні, фразеологічні, морфологічні, синтаксичні, орфографічні та пунктуаційні помилки в мовленні своєму, довкілля, засобів масової інформації та виправляти їх (ПНР).
Зміст	1. Національна та літературна мова. Ознаки літературної мови. Мовна норма та її ознаки. Види мовних норм Норми сучасної української літературної мови. Дотримання орфоепічних норм української мови як передумова успішної комунікації. Акцентуаційні норми української літературної мови.. 2. Лексичні норми сучасної української літературної мови. 3.Фразеологічні норми сучасної української літературної мови. 4. Орфографічні норми сучасної української літературної мови. Нова редакція українського правопису 2019 року 1. Обов'язкові зміни у правописі. 2. Варіантні норми нової редакції українського правопису. Найуживаніші орфограми сучасної української мови. Складні випадки в українській орфографії. Граматичні особливості української мови 5. Морфологічні норми української мови. Нормативні аспекти граматичних категорій іменника (рід, число, відмінок). Прикметник. Норми вживання числівника. Займенник. Дієслово. Прислівник. 6. Особливості вживання службових частин мови в текстах. 7. Синтаксичні норми сучасної української літературної мови. Особливості вживання синтаксичних конструкцій у спілкуванні. Порядок слів у реченні. Однорідні члени речення. Координація присудка з підметом. Складні випадки керування. Просте речення та його види. 8. Пунктуаційні норми української мови. Особливості складних речень. Складні речення з різними видами зв'язку 9. Стилiстичні норми української мови.
Форма підсумкового контролю	Залік
Відомості про викладача (викладачів)	Перепелкіна Тетяна Василівна, викладач вищої категорії, викладач-методист
Інформація для підтримання зв'язку з викладачем	tetanaperepelkina@gmail.com
Попередня підготовка	Неповна загальна середня освіта. Курс тісно пов'язаний з іншими освітніми компонентами, що викладаються: «Українська мова», «Українська мова за професійним спрямуванням».

Методи навчання	Пояснювально-ілюстративний метод, метод проблемного викладення, навчальний модуль тощо.
Методи контролю та оцінювання	Під час вивчення освітнього компонента «Норми сучасної української літературної мови» для оцінювання рівня знань застосовується поточний, проміжний і підсумковий контроль знань. <i>Поточний контроль</i> • оцінювання знань під час практичних занять; • оцінювання рефератів; • оцінювання виконання домашніх завдань. <i>Проміжний контроль</i> • проведення підсумкових контрольних робіт за окремими темами; • індивідуальні співбесіди за результатами вивчення кожного розділу. <i>Підсумковий контроль</i> • у процесі заліку. Оцінювання знань здобувачів освіти передбачено дванадцятибальною шкалою.
Критерії оцінювання здобутих компетентностей здобувачів освіти	При проведенні підсумкового контролю у формі диференційованого заліку підсумкова оцінка з освітнього компонента виставляється за результатами поточного контролю та заліку. Результати як поточного, так і підсумкового контролю оцінюються за 12-бальною шкалою. Основною формою перевірки орфографічної та пунктуаційної грамотності є контрольний текстовий <i>диктант</i>. 1. <i>Перевірці підлягають</i> уміння правильно писати слова на вивчені орфографічні правила і словникові слова, визначені для запам'ятовування; ставити розділові знаки відповідно до опрацьованих правил пунктуації; належним чином оформляти роботу. Перевірка здійснюється фронтально за традиційною методикою. 2. <i>Матеріал для контрольного завдання.</i> Для контрольного текстового диктанту використовується текст із обсягом у 180-190 слів. 3. <i>Оцінювання.</i> Диктант оцінюється однією оцінкою на основі таких критеріїв: - орфографічні та пунктуаційні помилки оцінюються однаково; виправляються, але не враховуються такі орфографічні і пунктуаційні помилки: 1) на правила, які не включені до програми; 2) на ще не вивчені правила; 3) у словах з написаннями, що не перевіряються, над якими не проводилась спеціальна робота; 4) у передачі так званої авторської пунктуації. – повторювані помилки (помилка у тому самому слові, яке повторюється в диктанті кілька разів), вважається однією помилкою однотипні (помилки на те само правило), але в різних словах вважаються різними помилками; розрізняють грубі і негрубі помилки; зокрема, до негрубих відносяться такі: 1) у винятках з усіх правил; 2) у написанні великої букви в складних власних найменуваннях;

3) у випадках написання разом і окремо префіксів у прислівниках, утворених від іменників з прийменниками;

4) у випадках, коли замість одного знаку поставлений інший;

5) у випадках, що вимагають розрізнення не і ні (у сполученнях не хто інший, як...; не що інше, як...; ніхто інший не...; ніщо інше не...);

6) у пропуску одного із сполучуваних розділових знаків або в порушенні їх послідовності;

7) в заміні українських букв російськими;

- п'ять виправлень (неправильне написання на правильне) прирівнюються до однієї помилки;

- орфографічні та пунктуаційні помилки на неопрацьовані правила виправляються, але не враховуються.

Нормативи оцінювання:

Бали	Кількість помилок
1	15-16 і більше
2	13-14
3	11-12
4	9-10
5	7-8
6	5-6
7	4
8	3
9	1+1 (негруба)
10	1
11	1 (негруба)
12	—

Основною формою перевірки оволодіння орфоепічними, лексичними, фразеологічними, морфологічними, стилістичними нормами сучасної української літературної мови є практичні завдання з відповідних тем.

Виведення підсумкового (семестрового) балу

Підсумковий бал узагальнено відображає підготовку здобувача освіти.

Під час заліку оцінки «12» - «10» ставляться під час індивідуальної бесіди викладача зі здобувачем освіти, який виконав вимоги навчальної програми, повністю засвоїв навчальний матеріал, має навички оперування поняттєво-категоріальним апаратом освітнього компонента, вміє застосовувати теоретичні знання під час аналізу проблем на практиці та обґрунтовувати власну думку щодо їх розв'язання.

За умови постійного відвідування здобувачем освіти лекцій, його активної участі на практичних заняттях, виявлення ним високого рівня навчальних досягнень студент може отримати залік без додаткової співбесіди.

Оцінки «9» - «7» ставиться здобувачу освіти, рівень знань якого відповідає вищезазначеним положенням, але він допускає незначні помилки, у письмовій формі -2-4.

Оцінки «6» - «4» ставляться у випадках, коли здобувач освіти має базові знання, але припускається певної кількості помилок, що відповідають зазначеним у нормативах оцінювання.

	Оцінки «3» - «1» ставляться у випадках, коли здобувач освіти засвоїв матеріал не в повному обсязі або не засвоїв зовсім, припускається принципових помилок у відповідях на запитання викладача, а у диктанті - 11-16 і більше помилок.
Навчальні матеріали	Розробки лекцій, практичних занять; словники; підручник; методичні посібники; практикум.
Основна література	1. Глазова О.П. Українська орфографія: Навчальний посібник: Правила, тренувальні вправи, контрольні завдання, диктанти. Харків: Веста: Видавництво «Ранок», 2004. 284 с. URL: http://glazova.org.ua/content/195. 2. Глазова О.П. Українська пунктуація: Навчальний посібник: Правила, тренувальні вправи, контрольні завдання, диктанти. Харків: Веста: Видавництво «Ранок», 2004. 252 с. . URL: http://glazova.org.ua/content. 3. Городенська Катерина. Українське слово у вимірах сьогодення / Ін-т укр. мови НАН України. Київ: КММ, 2014. 124 с. 4. Норми сучасної української літературної мови : методичний посібник / Укладачі: Назаревич Л. Т., Равлів І. П., Федак С. А., Гавдида Н. І., Баб'як Ж. В. Денисюк Н. Р., Мацюк Г. Р. Тернопіль : Вектор, 2019. 78 с. 5. Український орфографічний словник: понад 175 тис. слів / за ред. В. Г. Скляренка. – Вид. 9-е, переробл. і доповн. Київ: Дніпро, 2009. 1011 с. 6. Український правопис (2019). URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/05062019-onovl-pravo.pdf 7. Новий правопис: повний текст та основні зміни. URL: https://osvitoria.media/experience/novyj-pravopys-povnyj-tekst-ta-osnovni-zminy/ 8. Ющук І. П. Практикум з правопису і граматики української мови. Київ: Освіта, 2012. 270 с. URL: https://ushchuk.files.wordpress.com/2013/09/d196.pdf
Технічне й програмне забезпечення	Виконання програми освітнього компонента забезпечується матеріально-технічним оснащенням аудиторій, доступом до інформаційних Інтернет-ресурсів.
Політика дисципліни	Академічна доброчесність передбачає сумлінне і вчасне виконання обов'язків здобувача освіти, зокрема відвідування аудиторних занять, дотримання графіків і дедлайнів навчального плану та програми, толерантне й шанобливе ставлення до всіх учасників освітнього процесу. Проявами порушення морально-етичних принципів поведінки учасників освітнього процесу є списування, у тому числі через посередництво мобільного Інтернету, використання у власній праці чужих матеріалів без посилань, представлення як своїх здобутків матеріалів, узятих з Інтернету. Відпрацювання пропущених із поважної причини занять здійснюється студентом або самостійно, або в ході індивідуальних занять згідно з графіком консультацій викладача, або дистанційно. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модулів відбувається з дозволу деканату.

